

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 maart 2001

WETSONTWERP

**tot beperking met de helft
van de devolutieve kracht van de lijst-
stemmen en tot afschaffing van het onder-
scheid tussen kandidaat-titularissen en kandi-
daat-opvolgers voor de verkiezing van de
Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad en
de Brusselse Hoofdstedelijke Raad**

TEKST AANGENOMEN IN PLENAIRE VERGADERING
EN OVERGEZONDEN AAN DE SENAAAT

Voorgaande documenten :

Doc 50 **1051/ (2000-2001)** :

001 : Wetsontwerp.

002 : Verslag.

Zie ook :

Integraal verslag :

7 en 8 maart 2001

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 mars 2001

PROJET DE LOI

**visant à réduire de moitié l'effet dévolutif
des votes exprimés en case de tête et de
supprimer la distinction entre candidats
titulaires et candidats suppléants pour
l'élection du Conseil flamand,
du Conseil régional wallon et du Conseil
de la Région de Bruxelles-Capitale**

TEXTE ADOPTÉ EN SÉANCE PLÉNIÈRE ET
TRANSMIS AU SÉNAT

Documents précédents :

Doc 50 **1051/ (2000-2001)** :

001 : Projet de loi.

002 : Rapport.

Voir aussi :

Compte rendu intégral :

7 et 8 mars 2001

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het Beknopt Verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)	CRIV :	Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

HOOFDSTUK I

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

HOOFDSTUK II

Wijzigingen van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen

Art. 2

Artikel 11, § 1, tiende lid, van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen wordt opgeheven.

Art. 3

In artikel 11*bis*, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 24 mei 1994, worden de woorden « van het totaal verkregen door de som van het aantal bij de verkiezing te begeven zetels en het maximaal aantal toegelaten kandidaat-opvolgers » vervangen door de woorden «, toegepast op het totale aantal te begeven zetels voor de verkiezing».

Art. 4

In artikel 13 van dezelfde wet, gewijzigd bij de gewone wet van 16 juli 1993, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° § 1, eerste lid, wordt vervangen als volgt:

«Indien er niet meer dan één lijst ingediend is, en indien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal te verkiezen leden, worden deze kandidaten zonder meer door het gewestbureau gekozen verklaard.

Wanneer er meerdere lijsten regelmatig voorgedragen zijn, en het aantal kandidaten niet groter is dan het aantal toe te kennen mandaten, worden die kandidaten zonder meer door het gewestbureau gekozen verklaard.»;

2° in § 2, eerste lid, wordt het woord «kandidaat-titularissen» vervangen door het woord «kandidaten».

CHAPITRE PREMIER

Disposition générale Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

CHAPITRE II

Modifications à la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale

Art. 2

L'article 11, § 1er, alinéa 10, de la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale est abrogé.

Art. 3

Dans l'article 11*bis*, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 24 mai 1994, les mots «du total constitué par la somme des sièges à pourvoir pour l'élection et du nombre maximum autorisé de candidats suppléants» sont remplacés par les mots «appliquée sur le total du nombre de sièges à pourvoir pour l'élection».

Art. 4

A l'article 13 de la même loi, modifié par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, sont apportées les modifications suivantes :

1° le § 1er, alinéa 1er, est remplacé comme suit :

«Lorsqu'il n'est présenté qu'une seule liste, si le nombre de candidats régulièrement présentés correspond au nombre de membres à élire, ces candidats sont proclamés élus par le bureau régional, sans autre formalité.

Lorsque plusieurs listes sont régulièrement présentées, si le nombre des candidats ne dépasse pas celui des mandats à conférer, ces candidats sont proclamés élus par le bureau régional, sans autre formalité.»;

2° dans le § 2, alinéa 1er, le mot «effectifs» est supprimé.

Art. 5

In artikel 14, § 2, vierde lid, van dezelfde wet, vervangen bij de gewone wet van 16 juli 1993, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in de eerste zin worden de woorden «kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers» vervangen door het woord «kandidaten»;

2° de tweede zin vervalt.

Art. 6

Artikel 16, § 1, eerste tot zesde lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 5 april 1995, wordt vervangen als volgt:

« De kiezer mag zoveel stemmen uitbrengen als er kandidaten zijn op de lijst van zijn keuze.

Als hij zich kan verenigen met de volgorde van voordracht van de lijst van zijn keuze, brengt hij zijn stem uit uitsluitend in het stemvak bovenaan op die lijst.

Als hij die volgorde wil veranderen, brengt hij één of meerdere naamstemmen uit in het stemvak dat naast de naam staat van die kandidaat of kandidaten van die lijst aan wie hij bij voorkeur zijn stem wil geven.».

Art. 7

In artikel 17, § 2, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 5 april 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede tot het vijfde lid worden vervangen als volgt:

«Na deze eerste indeling worden de stembiljetten van elk van de categorieën die gevormd worden voor de verschillende lijsten, verdeeld in twee subcategorieën die respectievelijk het volgende omvatten:

1° de stembiljetten waarop bovenaan op de lijst is gestemd ;

2° de stembiljetten waarop naast de naam van één of meerdere kandidaten is gestemd.

De stembiljetten waarop bovenaan op de lijst en tegelijk naast de naam van één of meer kandidaten is gestemd, worden in de tweede subcategorie geplaatst.

Op alle in het vorige lid bedoelde stembiljetten schrijft de voorzitter de vermelding «geldig» en zet hij zijn paraaf.»;

Art. 5

A l'article 14, §2, alinéa 4, de la même loi, remplacé par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, sont apportées les modifications suivantes :

1° dans la première phrase, les mots «titulaires et suppléants» sont supprimés ;

2° la deuxième phrase est supprimée.

Art. 6

L'article 16, § 1er, alinéas 1er à 6, de la même loi, remplacé par la loi du 5 avril 1995, est remplacé comme suit :

«L'électeur peut émettre autant de suffrages qu'il y a de candidats sur la liste de son choix.

S'il adhère à l'ordre de présentation de la liste de son choix, il exprime son vote en marquant exclusivement la case placée en tête de celle-ci.

S'il veut modifier cet ordre, il marque un ou plusieurs votes nominatifs dans la case placée à côté du nom de celui ou de ceux des candidats de cette liste à qui il entend donner par préférence son suffrage.».

Art. 7

A l'article 17, § 2, de la même loi, modifié par la loi du 5 avril 1995, sont apportées les modifications suivantes :

1° les alinéas 2 à 5 sont remplacés comme suit :

«Ce premier classement étant terminé, les bulletins de chacune des catégories formées pour les diverses listes sont répartis en deux sous-catégories comprenant respectivement :

1° les bulletins marqués en tête ;

2° les bulletins marqués en faveur d'un ou de plusieurs candidats.

Les bulletins marqués à la fois en tête et en faveur d'un ou de plusieurs candidats sont classés dans la deuxième sous-catégorie.

Sur tous les bulletins visés à l'alinéa qui précède, le président inscrit la mention «validé» et y appose son paraphe.»;

2° in het negende lid wordt het woord «vier» vervangen door het woord «twee».

Art. 8

Artikel 18 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 5 april 1995, wordt vervangen als volgt:

«Artikel 18. – Ongeldig zijn :

1° alle andere stembiljetten dan die welke volgens de wet mogen worden gebruikt ;

2° de stembiljetten waarop meer dan één lijststem voorkomt of waarop naamstemmen voor kandidaten van verschillende lijsten zijn uitgebracht ;

3° de stembiljetten waarop een kiezer zowel een lijststem heeft uitgebracht als één of meerdere stemmen naast de naam van één of meerdere kandidaten van één of meerdere andere lijsten ;

4° de stembiljetten waarop geen enkele stem is uitgebracht ;

5° de stembiljetten waarvan de vorm en de afmetingen veranderd zijn, die binnenin een papier of enig voorwerp bevatten of die de kiezer herkenbaar maken door een teken, een doorhaling of een bij de wet niet geoorloofd merk.

Niet ongeldig zijn de stembiljetten waarop een kiezer zowel een lijststem heeft uitgebracht als een stem naast de naam van één of meerdere kandidaten van dezelfde lijst. In dat geval wordt de lijststem als niet-bestaande beschouwd.».

Art. 9

In artikel 19, § 1, achtste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 5 april 1995, wordt het woord «vier» vervangen door het woord «twee» en worden de woorden «kandidaat-titularis en -opvolger» vervangen door het woord «kandidaat».

Art. 10

In artikel 20*bis*, tweede lid, tweede zin, van dezelfde wet, ingevoegd bij de gewone wet van 16 juli 1993, vervallen de woorden «tot titularis».

2° dans l'alinéa 9 le mot «quatre» est remplacé par le mot «deux».

Art. 8

L'article 18 de la même loi, modifié par la loi du 5 avril 1995, est remplacé par la disposition suivante :

«Article 18. – Sont nuls :

1° tous les bulletins autres que ceux dont l'usage est permis par la loi ;

2° ceux qui contiennent plus d'un vote de liste ou qui contiennent des suffrages nominatifs en faveur de candidats de listes différentes ;

3° ceux dans lesquels l'électeur a marqué à la fois un vote en tête d'une liste et un ou des votes à côté du nom d'un ou de plusieurs candidats d'une ou de plusieurs autres listes ;

4° ceux qui ne contiennent l'expression d'aucun suffrage ;

5° ceux dont la forme et les dimensions ont été altérées, qui contiennent un papier ou un objet quelconque ou dont l'auteur pourrait être rendu reconnaissable par un signe, une rature ou une marque non autorisée par la loi.

Ne sont pas nuls, les bulletins dans lesquels l'électeur a marqué à la fois un vote en tête d'une liste et à côté du nom d'un ou de plusieurs candidats de la même liste. Dans ce cas, le vote en tête est considéré comme non avenu.».

Art. 9

Dans l'article 19, §1er, alinéa 8, de la même loi, remplacé par la loi du 5 avril 1995, le mot «quatre» est remplacé par le mot «deux» et les mots «titulaire et suppléant» sont supprimés.

Art. 10

Dans l'article 20*bis*, alinéa 2, deuxième phrase, de la même loi, inséré par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, le mot «titulaire» est supprimé.

Art. 11

In artikel 25, derde lid, eerste zin, gewijzigd bij de wet van 23 mei 1989, en in artikel 31, vierde lid, eerste zin, van dezelfde wet, vervangen bij de gewone wet van 16 juli 1993, vervalt in de Franse tekst het woord «titulaires».

Art. 12

In bijlage 1 van dezelfde wet, met titel «Onder-richtingen voor de kiezer (model I bedoeld in de artikelen 8, vierde lid, 13, § 2, tweede lid, en 15, § 2, eerste lid, van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt verkozen)», vervangen door de wet van 5 april 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2 vervallen de woorden «,titularissen of opvolgers of titularissen en opvolgers»;

2° in punt 3 wordt het tweede lid vervangen als volgt :

«De naam en voornaam van de kandidaten van elke lijst komen op het stembiljet in de volgorde waarin ze op de voordrachtsakten staan.».

3° punt 4 wordt vervangen als volgt :

«4. Kan de kiezer zich verenigen met de volgorde waarin de kandidaten van de door hem gesteunde lijst voorgedragen worden, dan vult hij, in het stemvak bovenaan op die lijst, het helle stipje in met het te zijner beschikking gestelde potlood.

Als hij die volgorde wil wijzigen, geeft hij een naamstem door in het stemvak naast de kandida(a)t(en) van zijn keuze het helle stipje in te vullen met het te zijner beschikking gestelde potlood.

Het stemcijfer van een lijst wordt bepaald door de optelling van het aantal stembiljetten met een lijststem en het aantal stembiljetten met een naamstem voor één of meerdere kandidaten.»;

4° punt 7 wordt vervangen als volgt :

«7. Ongeldig zijn :

1° alle andere stembiljetten dan die welke op het ogenblik van de stemming door de voorzitter overhandigd zijn;

2° laatstgenoemde biljetten:

Art. 11

Dans l'article 25, alinéa 3, première phrase, modifié par la loi du 23 mai 1989, et dans l'article 31, alinéa 4, première phrase, de la même loi, remplacé par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, le mot «titulaires» est supprimé.

Art. 12

A l'annexe 1 à la même loi, intitulée «Instructions pour l'électeur (modèle I visé aux articles 8, alinéa 4, 13, § 2, alinéa 2 et 15, § 2, alinéa 1er, de la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale)», remplacée par la loi du 5 avril 1995, sont apportées les modifications suivantes :

1° dans le point 2, les mots «titulaires ou suppléants ou titulaires et suppléants» sont supprimés ;

2° dans le point 3, l'alinéa 2 est remplacé comme suit :

«Les nom et prénom des candidats de chaque liste sont inscrits sur le bulletin de vote dans l'ordre où ils figurent sur les actes de présentation.» ;

3° le point 4 est remplacé comme suit :

«4. Si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats de la liste qui a son appui, il remplit, au moyen du crayon mis à sa disposition, le point clair central placé en tête de cette liste.

S'il veut modifier cet ordre, il donne un vote nominatif en remplissant, au moyen du crayon mis à sa disposition, le point clair central de la case placée à la suite du ou des candidats de son choix.

Le chiffre électoral d'une liste est constitué par l'addition du nombre des bulletins marqués en tête de cette liste et du nombre des bulletins marqués en faveur d'un ou de plusieurs candidats.»;

4° le point 7 est remplacé comme suit :

«7. Sont nuls :

1° tous les bulletins autres que ceux qui ont été remis par le président au moment du vote ;

2° ces bulletins :

- a) als daarop geen stem is uitgebracht;
- b) als er meer dan één lijststem of naamstemmen op verschillende lijsten uitgebracht zijn;
- c) als een stem bovenaan een lijst en tegelijk een stem voor één of meerdere kandidaten van een andere lijst is uitgebracht;
- d) als hun vorm en afmetingen veranderd zijn of als zij binnenin een papier of enig voorwerp bevatten;
- e) als er een doorhaling, een teken of een bij de wet niet geoorloofd merk op aangebracht is waardoor de kiezer herkend kan worden.».

Art. 13

Het model van stembiljet dat als bijlage bij dezelfde wet opgenomen is voor de verkiezing van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad (model II), vervangen door de gewone wet van 16 juli 1993, wordt vervangen door het model dat opgenomen is als bijlage 1 bij deze wet.

HOOFSDTUK III

Wijzigingen van Boek I van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur

Art. 14

Artikel 14, tiende lid, van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur, wordt opgeheven.

Art. 15

In artikel 14*bis*, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 24 mei 1994, worden de woorden «van het totaal verkregen door de som van het aantal bij de verkiezing te begeven zetels en het maximaal aantal toegelaten kandidaat-opvolgers» vervangen door de woorden «, toegepast op het totale aantal te begeven zetels voor de verkiezing».

- a) si l'électeur n'y a marqué aucun vote ;
- b) s'il y a marqué plus d'un vote de liste ou des suffrages nominatifs, sur des listes différentes ;
- c) s'il y a marqué à la fois un vote en tête d'une liste et à côté du nom d'un ou de plusieurs candidats d'une autre liste ;
- d) si les formes et dimensions en ont été altérées ou s'ils contiennent à l'intérieur un papier ou un objet quelconque ;
- e) si une rature, un signe ou une marque non autorisée par la loi peut rendre l'auteur du bulletin reconnaissable.».

Art. 13

Le modèle de bulletin de vote figurant en annexe à la même loi pour l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale (modèle II), remplacé par la loi ordinaire du 16 juillet 1993, est remplacé par le modèle figurant en annexe 1 à la présente loi.

CHAPITRE III

Modifications au Livre premier de la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État

Art. 14

L'article 14, alinéa 10, de la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État, est abrogé.

Art. 15

Dans l'article 14*bis*, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 24 mai 1994, les mots «du total constitué par la somme des sièges à pourvoir pour l'élection et du nombre maximum autorisé de candidats suppléants» sont remplacés par les mots «appliquée sur le total du nombre de sièges à pourvoir pour l'élection».

Art. 16

In artikel 16 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° §1, eerste lid, wordt vervangen als volgt:

«Indien er niet meer dan één lijst ingediend is, en indien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal te verkiezen leden, worden deze kandidaten zonder meer door het kieskringhoofdbureau gekozen verklaard.

Wanneer er meerdere lijsten regelmatig voorgedragen zijn, en het aantal kandidaten niet groter is dan het aantal toe te kennen mandaten, worden die kandidaten zonder meer door het kieskringhoofdbureau gekozen verklaard.»;

2° in § 2, eerste lid, wordt het woord «kandidaat-titularissen» vervangen door het woord «kandidaten».

Art. 17

In artikel 17, § 2, vierde lid, van dezelfde wet, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in de eerste zin worden de woorden «kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers» vervangen door het woord «kandidaten»;

2° de tweede zin vervalt.

Art. 18

Artikel 19, § 1, eerste tot zesde lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 5 april 1995, wordt vervangen als volgt :

«De kiezer mag zoveel stemmen uitbrengen als er kandidaten zijn op de lijst van zijn keuze.

Als hij zich kan verenigen met de volgorde van voordracht van de lijst van zijn keuze, brengt hij zijn stem uit uitsluitend in het stembak bovenaan op die lijst.

Als hij die volgorde wil veranderen, brengt hij één of meerdere naamstemmen uit in het stembak dat naast de naam staat van die kandidaat of kandidaten van die lijst aan wie hij bij voorkeur zijn stem wil geven.».

Art. 16

A l'article 16 de la même loi, sont apportées les modifications suivantes :

1° le § 1er, alinéa 1er, est remplacé comme suit :

«Lorsqu'il n'est présenté qu'une seule liste, si le nombre de candidats régulièrement présentés correspond au nombre de membres à élire, ces candidats sont proclamés élus par le bureau principal de la circonscription électorale, sans autre formalité.

Lorsque plusieurs listes sont régulièrement présentées, si le nombre des candidats ne dépasse pas celui des mandats à conférer, ces candidats sont proclamés élus par le bureau principal de la circonscription électorale, sans autre formalité.» ;

2° dans le § 2, alinéa 1er, le mot «effectifs» est supprimé.

Art. 17

A l'article 17, § 2, alinéa 4, de la même loi, sont apportées les modifications suivantes :

1° dans la première phrase, les mots «titulaires et suppléants» sont supprimés ;

2° la deuxième phrase est supprimée.

Art. 18

L'article 19, § 1er, alinéas 1er à 6, de la même loi, modifié par la loi du 5 avril 1995, est remplacé comme suit :

«L'électeur peut émettre autant de suffrages qu'il y a de candidats sur la liste de son choix.

S'il adhère à l'ordre de présentation de la liste de son choix, il exprime son vote en marquant exclusivement la case placée en tête de celle-ci.

S'il veut modifier cet ordre, il marque un ou plusieurs votes nominatifs dans la case placée à côté du nom de celui ou de ceux des candidats de cette liste à qui il entend donner par préférence son suffrage.».

Art. 19

In artikel 20, § 2, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 5 april 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede tot vijfde lid worden vervangen als volgt :

«Na deze eerste indeling worden de stembiljetten van elk van de categorieën die gevormd worden voor de verschillende lijsten, verdeeld in twee subcategorieën die respectievelijk het volgende omvatten:

1° de stembiljetten waarop bovenaan op de lijst is gestemd ;

2° de stembiljetten waarop naast de naam van één of meerdere kandidaten is gestemd.

De stembiljetten waarop bovenaan op de lijst en tegelijk naast de naam van één of meer kandidaten is gestemd, worden in de tweede subcategorie geplaatst.

Op alle in het vorige lid bedoelde stembiljetten schrijft de voorzitter de vermelding «geldig» en zet hij zijn paraaf.»;

2° in het negende lid wordt het woord «vier» vervangen door het woord «twee».

Art. 20

Artikel 21 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 5 april 1995, wordt vervangen als volgt:

«Artikel 21. – Ongeldig zijn:

1° alle andere stembiljetten dan die welke volgens de wet mogen worden gebruikt;

2° de stembiljetten waarop meer dan één lijststem voorkomt of waarop naamstemmen voor kandidaten van verschillende lijsten zijn uitgebracht;

3° de stembiljetten waarop een kiezer zowel een lijststem heeft uitgebracht als één of meerdere stemmen naast de naam van één of meerdere kandidaten van één of meerdere andere lijsten;

4° de stembiljetten waarop geen enkele stem is uitgebracht;

Art. 19

A l'article 20, § 2, de la même loi, modifié par la loi du 5 avril 1995, sont apportées les modifications suivantes :

1° les alinéas 2 à 5 sont remplacés comme suit :

« Ce premier classement étant terminé, les bulletins de chacune des catégories formées pour les diverses listes sont répartis en deux sous-catégories comprenant respectivement :

1° les bulletins marqués en tête ;

2° les bulletins marqués en faveur d'un ou de plusieurs candidats.

Les bulletins marqués à la fois en tête et en faveur d'un ou de plusieurs candidats sont classés dans la deuxième sous-catégorie.

Sur tous les bulletins visés à l'alinéa qui précède, le président inscrit la mention «validé» et y appose son paraphe.»;

2° dans l'alinéa 9S le mot «quatre» est remplacé par le mot «deux».

Art. 20

L'article 21 de la même loi, modifié par la loi du 5 avril 1995, est remplacé par la disposition suivante :

«Article 21. – Sont nuls :

1° tous les bulletins autres que ceux dont l'usage est permis par la loi ;

2° ceux qui contiennent plus d'un vote de liste ou qui contiennent des suffrages nominatifs en faveur de candidats de listes différentes ;

3° ceux dans lesquels l'électeur a marqué à la fois un vote en tête d'une liste et un ou des votes à côté du nom d'un ou de plusieurs candidats d'une ou de plusieurs autres listes ;

4° ceux qui ne contiennent l'expression d'aucun suffrage ;

5° de stembiljetten waarvan de vorm en de afmetingen veranderd zijn, die binnenin een papier of enig voorwerp bevatten of die de kiezer herkenbaar maken door een teken, een doorhaling of een bij de wet niet geoorloofd merk.

Niet ongeldig zijn de stembiljetten waarop een kiezer zowel een lijststem heeft uitgebracht als een stem naast de naam van één of meerdere kandidaten van dezelfde lijst. In dat geval wordt de lijststem als niet-bestaande beschouwd.».

Art. 21

In artikel 22, § 1, achtste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 5 april 1995, wordt het woord «vier» vervangen door het woord «twee» en worden de woorden «kandidaat-titularis of -opvolger» vervangen door het woord «kandidaat».

Art. 22

In artikel 24, § 2, eerste lid, tweede zin, van dezelfde wet, wordt het woord «kandidaat-titularissen» telkens vervangen door het woord «kandidaten».

Art. 23

In artikel 26, tweede lid, tweede zin, van dezelfde wet, vervallen de woorden «tot titularis».

Art. 24

In artikel 31, derde lid, eerste zin, en in artikel 38, vierde lid, eerste zin, van dezelfde wet, wordt het woord «kandidaat-titularissen» vervangen door het woord «kandidaten».

Art. 25

In bijlage 2 van dezelfde wet, met titel «Onderrichtingen voor de kiezer (model I bedoeld in de artikelen 10, vierde lid, 16, § 2, tweede lid, en 18, § 2, eerste lid, van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatstructuur)», vervangen door de wet van 5 april 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in punt 2 vervallen de woorden «titularissen of opvolgers of titularissen en opvolgers» ;

2° in punt 3 wordt het tweede lid vervangen als volgt :

5° ceux dont la forme et les dimensions ont été altérées, qui contiennent un papier ou un objet quelconque ou dont l'auteur pourrait être rendu reconnaissable par un signe, une rature ou une marque non autorisée par la loi.

Ne sont pas nuls les bulletins dans lesquels l'électeur a marqué à la fois un vote en tête d'une liste et à côté du nom d'un ou de plusieurs candidats de la même liste. Dans ce cas, le vote en tête est considéré comme non avenu.».

Art. 21

Dans l'article 22, § 1er, alinéa 8, de la même loi, remplacé par la loi du 5 avril 1995, le mot «quatre» est remplacé par le mot «deux» et les mots «titulaire ou suppléant» sont supprimés.

Art. 22

Dans l'article 24, § 2, alinéa 1er, deuxième phrase, de la même loi, le mot «titulaires» est chaque fois supprimé.

Art. 23

Dans l'article 26, alinéa 2, deuxième phrase, de la même loi, le mot «titulaire» est supprimé.

Art. 24

Dans l'article 31, alinéa 3, première phrase, et dans l'article 38, alinéa 4, première phrase, de la même loi, le mot «titulaires» est supprimé.

Art. 25

A l'annexe 2 à la même loi, intitulée «Instructions pour l'électeur (modèle I visé aux articles 10, alinéa 4, 16, § 2, alinéa 2, et 18, § 2, alinéa 1er, de la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État)», remplacée par la loi du 5 avril 1995, sont apportées les modifications suivantes :

1° dans le point 2, les mots «titulaires ou suppléants ou titulaires et suppléants» sont supprimés ;

2° dans le point 3, l'alinéa 2 est remplacé comme suit :

«De naam en voornaam van de kandidaten van elke lijst komen op het stembiljet in de volgorde waarin ze op de voordrachtsakten staan» ;

3° punt 4 wordt vervangen als volgt :

«4. Kan de kiezer zich verenigen met de volgorde waarin de kandidaten van de door hem gesteunde lijst voorgedragen worden, dan vult hij, in het stemvak bovenaan op die lijst, het helle stipje in met het te zijner beschikking gestelde potlood.

Als hij die volgorde wil wijzigen, geeft hij een naamstem door in het stemvak naast de kandida(a)t(en) van zijn keuze het helle stipje in te vullen met het te zijner beschikking gestelde potlood.

Het stemcijfer van een lijst wordt bepaald door de optelling van het aantal stembiljetten met een lijststem en het aantal stembiljetten met een naamstem voor één of meerdere kandidaten.»;

4° punt 7 wordt vervangen als volgt :

«7. Ongeldig zijn :

1° alle andere stembiljetten dan die welke op het ogenblik van de stemming door de voorzitter overhandigd zijn;

2° laatstgenoemde biljetten:

a) als daarop geen stem is uitgebracht;
b) als er meer dan één lijststem of naamstemmen op verschillende lijsten uitgebracht zijn;

c) als een stem bovenaan een lijst en tegelijk een stem voor één of meerdere kandidaten van een andere lijst is uitgebracht;

d) als hun vorm en afmetingen veranderd zijn of als zij binnenin een papier of enig voorwerp bevatten;

e) als er een doorhaling, een teken of een bij de wet niet geoorloofd merk op aangebracht is waardoor de kiezer herkend kan worden.».

Art. 26

De modellen van stembiljet die als bijlage bij dezelfde wet opgenomen zijn voor de verkiezing van de Vlaamse Raad en de Waalse Gewestraad (modellen II a, II b en II c) worden vervangen door de modellen die als bijlagen 2 tot 4 bij deze wet opgenomen zijn.

« Les nom et prénom des candidats de chaque liste sont inscrits sur le bulletin de vote dans l'ordre où ils figurent sur les actes de présentation» ;

3° le point 4 est remplacé comme suit :

«4. Si l'électeur adhère à l'ordre de présentation des candidats de la liste qui a son appui, il remplit, au moyen du crayon mis à sa disposition, le point clair central placé en tête de cette liste.

S'il veut modifier cet ordre, il donne un vote nominatif en remplissant, au moyen du crayon mis à sa disposition, le point clair central de la case placée à la suite du ou des candidats de son choix.

Le chiffre électoral d'une liste est constitué par l'addition du nombre des bulletins marqués en tête de cette liste et du nombre des bulletins marqués en faveur d'un ou de plusieurs candidats.» ;

4° le point 7 est remplacé comme suit :

« 7. Sont nuls :

1° tous les bulletins autres que ceux qui ont été remis par le président au moment du vote ;

2° ces bulletins :

a) si l'électeur n'y a marqué aucun vote ;
b) s'il y a marqué plus d'un vote de liste ou des suffrages nominatifs, sur des listes différentes ;

c) s'il y a marqué à la fois un vote en tête d'une liste et à côté du nom d'un ou de plusieurs candidats d'une autre liste ;

d) si les formes et dimensions en ont été altérées ou s'ils contiennent à l'intérieur un papier ou un objet quelconque ;

e) si une rature, un signe ou une marque non autorisée par la loi peut rendre l'auteur du bulletin reconnaissable.».

Art. 26

Les modèles de bulletin de vote figurant en annexe à la même loi pour l'élection du Conseil flamand et du Conseil régional wallon (modèles II a, II b, et II c) sont remplacés par les modèles figurant en annexes 2 à 4 à la présente loi.

HOOFDSTUK IV

**Wijziging van de wet van 19 mei 1994
betreffende de beperking en de controle van
de verkiezingsuitgaven van de Vlaamse Raad, de
Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke
Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap**

Art. 27

In artikel 2, §§ 2 en 3, van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, gewijzigd bij de wetten van 10 april 1995 en 25 juni 1998, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° 3° wordt telkens vervangen als volgt:

«3° voor elke andere kandidaat: 200.000 frank.»;

2° 4° wordt telkens opgeheven.

Brussel, 8 maart 2001

*De voorzitter van de Kamer
van volksvertegenwoordigers,*

*De griffier van de Kamer
van volksvertegenwoordigers,*

Herman DE CROO

Francis GRAULICH

CHAPITRE IV

**Modification à la loi du 19 mai 1994 relative à la
limitation et au contrôle des dépenses électorales
engagées pour les élections du Conseil de la
Région wallonne, du Conseil flamand, du Conseil
de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil
de la Communauté germanophone**

Art. 27

A l'article 2, §§ 2 et 3, de la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections du Conseil de la Région wallonne, du Conseil flamand, du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil de la Communauté germanophone, modifié par les lois des 10 avril 1995 et 25 juin 1998, sont apportées les modifications suivantes :

1° le 3° est chaque fois remplacé comme suit :

«3° pour chaque autre candidat : 200.000 francs.» ;

2° le 4° est chaque fois abrogé.

Bruxelles, le 8 mars 2001

*Le président de la Chambre
des représentants,*

*Le greffier de la Chambre
des représentants,*

